

Política social, família i migracions

Codi: 102145

Crèdits: 12

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500262 Sociologia	OB	2	A

Professor/a de contacte

Nom: Sonia Parella Rubio

Correu electrònic: Sonia.Parella@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Altres indicacions sobre les llengües

Les lectures bàsiques del curs combinen tres llengües: català, castellà i anglès

Equip docent

Massoud Sharifi Dryaz

Prerequisits

No hi ha prerequisits per fer aquesta assignatura.

Objectius

L'objectiu del curs és introduir l'alumnat en l'estudi de les condicions socials que afavoreixen o dificulten el benestar de les persones, mitjançant el coneixement de com es distribueixen socialment els recursos de benestar (estat, mercat, família i comunitat) i com impacten les polítiques socials.

Presenta l'eix vertebrador de la matèria "Política Social" a partir de l'articulació de tres parts. La primera part posa l'accent en la política social entesa en el sentit més general, a partir de l'abordatge de la seva història i de la comparació internacional dels diferents règims de benestar.

La segona es fixa en la família i en les transformacions postindustrials d'aquesta institució, amb una especial atenció a les polítiques familiars, a partir d'una mirada crítica sobre els seus impactes des d'una perspectiva de gènere

Finalment, la tercera part se centra en les actuals migracions internacionals i en els reptes que planteja la governabilitat de la mobilitat humana (tot subratllant la ineficàcia de les polítiques unilaterals dels estats) i la gestió de la inclusió i de la diversitat cultural en societats cada vegada més plurals

Competències

- Analitzar problemes derivats de l'aplicació de polítiques públiques i de situacions de conflicte reconeixent la complexitat dels fenòmens socials i de les decisions polítiques que afecten la democràcia, els drets humans, la justícia social i el desenvolupament sostenible.
- Aplicar els conceptes i els enfocaments de la teoria sociològica, especialment les explicacions de les desigualtats socials entre classes, entre gèneres i entre grups ètnics, a la posada en pràctica de les polítiques públiques i a la resolució de les situacions de conflicte.
- Avaluar la qualitat del propi treball.
- Avaluar les aportacions dels enfocaments sociològics a l'estudi de la cultura, l'educació, la interacció entre societat i medi ambient, la política social i el treball.
- Buscar fonts documentals a partir de conceptes.
- Demostrar que es comprenen els enfocaments de la teoria sociològica, així com els diversos vessants, interpretacions i el context històric.
- Demostrar que es comprenen les anàlisis dels fenòmens socials presentades en llengua anglesa, i observar-ne els punts forts i febles.
- Descriure els fenòmens socials de manera teòricament rellevant i tenint en compte la complexitat dels factors implicats, de les seves causes i dels seus efectes.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Avaluar la qualitat del propi treball.
2. Buscar fonts documentals a partir de conceptes.
3. Comparar els diferents enfocaments teòrics sobre la política social.
4. Comparar la lectura de les polítiques socials des de diferents ideologies presents en la realitat social d'Espanya i de Catalunya
5. Comprendre les interpretacions socials de la política social d'acord amb aquests enfocaments.
6. Definir els conceptes sociològics que interpreten la política social.
7. Definir els fenòmens socials subjacents a les polítiques socials i els conflictes sobre les necessitats socials.
8. Demostrar que es comprenen les anàlisis dels fenòmens socials presentades en llengua anglesa, i observar-ne els punts forts i febles.
9. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
10. Discriminar les explicacions de les desigualtats d'accés i impacte de les polítiques socials entre classes, entre gèneres i entre grups ètnics que aquests actors donen per descomptades.
11. Distingir els conceptes sociològics sobre la política social.
12. Distingir els conceptes sociològics, així com els mètodes i les tècniques de recerca social comunament utilitzats per analitzar la política social.
13. Distingir les polítiques socials subjacents a uns conflictes determinats.
14. Expressar els debats al voltant d'aquests enfocaments, pel que fa a la política social.
15. Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.
16. Relacionar els conceptes, els mètodes i les tècniques utilitzats per analitzar la política social amb els debats teòrics i metodològics generals.
17. Relacionar els debats al voltant d'aquests enfocaments, pel que fa a la política social, amb el context històric en el qual han sorgit.
18. Relacionar-los amb els debats sobre l'estat, el canvi social i la desigualtat.
19. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Continguts

PRIMERA PART: POLITICA SOCIAL

Docent: Dr. Massoud Sharifi

Bloc I. Fonaments teòrics de la política social

1. Què és la política social?
2. Política social i estructura social

Bloc II. Focus d'interès

3. Règims de benestar
4. Canvis sociopolítics i Estats del Benestar. Nous riscos socials
5. De l'Estat del Benestar Protector a l'Estat del Benestar Inversor

Bloc III. Origen i evolució de la política social i de l'Estat del Benestar a Espanya

6. L'Estat "Autoritari" del Benestar a Espanya
7. La política social a la Constitució i durant la transició
8. La profundització de les polítiques neoliberals
9. La política social a les Autonomies i a les Administracions locals

SEGONA PART: POLÍTIQUES FAMILIARS

Docent: Dr. Massoud Sharifi

Bloc I. Substrat de les polítiques familiars

1. Règims de producció, polítiques socials i models familiars
2. Diversitat familiar i igualtat d'oportunitats des d'una perspectiva de gènere
3. Concepte i dimensions de les polítiques familiars

Bloc II. Instruments de les polítiques familiars

4. Polítiques de suport econòmic a les famílies
5. Llicències parentals
6. Atenció infantil i educació per a infants de 0-6 anys

Bloc III. Resultats de les polítiques familiars

7. Pautes de fecunditat
8. Benestar de la infància i equitat de gènere
9. Mobilitat intergeneracional i sostenibilitat de l'Estat de benestar

TERCERA PART: POLÍTIQUES MIGRATÒRIES

Docent: Dra. Sònia Parella

Bloc I. Introducció a les migracions internacionals

1. Les migracions internacionals com a fenomen social: causes i principals tendències

2. Evolució dels fluxos migratoris a Espanya

Bloc II. Immigració, Polítiques públiques i Ciutadania

3. Polítiques de control de fluxos a Espanya i a la UE

4. Polítiques d'integració i reconeixement: debats, models i tendències a Europa

5. Participació política i ciutadania. Les polítiques de representació

Bloc III. Polítiques i Governabilitat de les migracions: el cas català

6. El "model català d'integració" en discussió

7. El paper de les administracions locals en la implementació de polítiques socials. La gestió local del fet migratori i de la diversitat

8. Les polítiques d'integració des de la perspectiva de gènere

Metodologia

El desenvolupament del curs es basa en la següent metodologia docent:

a) Classes "magistrals", on l'alumnat podrà assolir les bases conceptuals de la matèria

b) Participació en seminaris específics dirigits a la discussió dels textos bàsics. Presentació de fitxes de lectura.

c) Treball en equip (tres persones) sobre tres propostes d'ABP (Aprentatge Basat en Problemes), a triar-ne una. Seguiment grupal dins de l'horari de tutories.

d) Es procurarà promoure al llarg de les sessions un clima no sexista ni discriminador (no tolerar comentaris LGBTIfòbics, sexistes, ni bromes o exemples sexistes)

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals i Seminaris a l'aula	105	4,2	4, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 15, 16
Tipus: Supervisades			
Tutories grupals i individuals	45	1,8	3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18
Tipus: Autònomes			
Lectures, Treball en equip, Preparació de proves escrites	150	6	3, 5, 6, 14, 17, 18

Avaluació

Se superarà l'assignatura si la nota final de les diferents activitats d'avaluació assoleix com a mínim un 5. La nota mitjana de les tres proves escrites (individuals) i la resolució del cas ABP (grup) han de tenir una nota mínima de 4 per tal de poder fer mitjana i superar el conjunt de l'assignatura.

L'alumnat que no assoleixi una nota mitjana de 4 (a partir de la suma de les tres proves escrites), tindrà l'opció de repetir només una de les tres proves el dia de la recuperació. La recuperació no contempla que l'estudiant que assoleixi una nota mitjana igual o superior a 5 (a partir de la suma de les tres proves escrites) pugui millorar la nota, encara que hagi suspès alguna de les tres proves.

L'alumnat que durant el curs hagi fet un seguiment adequat de l'assignatura i no superi la nota mínima de l'avaluació grupal (nota de l'ABP inferior a 4), podrà optar a la recuperació del treball.

A l'acta d'avaluació tan sols tindran la qualificació de "no presentat" aquelles persones que no hagin fet les activitats d'avaluació corresponents al 50% de la nota.

A l'inici de curs es publicarà a l'aula moodle un calendari amb la programació del curs sessió per sessió i amb totes les dates de les diferents activitats d'avaluació

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Avaluació grupal (equips de tres persones): Lliurament informe resolució ABP	20%	0	0	3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18
Avaluació individual: Fitxa de les lectures bàsiques i assistència	15%	0	0	3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18
Avaluació individual: Realització de tres proves escrites una per a cada bloc de l'assignatura.	60% (20% cada prova)	0	0	3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18
Evaluación grupal (equipos de tres personas): Seguimiento tutorial ejercicio ABP	5%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19

Bibliografia

PRIMERA PART: POLITICA SOCIAL

Adelantado, José (2005): "Las Políticas Sociales". Universidad de Salamanca, campus.usal.es/~dpublico/areacp/materiales/6.2.laspoliticassociales.pdf

Adelantado, José y Calderón, Eduardo (2005): "Globalización y estados del bienestar: ¿respuestas semejantes a problemas parecidos?". Cuadernos de Relaciones Laborales. Vol. 23 núm. 2. Págs. 15-44.

Adelantado, José y Gomà, Ricard (2000): "El contexto: La reestructuración de los regímenes de bienestar europeos"; en J. Adelantado (coord.): Cambios en el Estado del Bienestar. Políticas sociales y desigualdades en España. Barcelona. Icària-UAB. Págs. 63-96.

Antón, Antonio (2009): "Debates sobre ideas de la izquierda" en A. Antón: Reestructuración del Estado de bienestar. Madrid. Talasa, Págs. 127-176

Beckfield, Jason (2006) "European integration and income inequality". Luxembourg Income Study. Working Paper No. 447

Clayton, Richard y Pontusson, Jonas (2006 {1998}) "El recorte del Estado de bienestar reconsiderado. Reducción de los derechos, reestructuración del sector público y tendencias desigualitarias en las sociedades capitalistas avanzadas". *Zona Abierta* 114/115. Págs. 43-119.

Esping-Andersen, Gösta (2000): *Fundamentos sociales de las economías postindustriales*. Barcelona. Ariel.

Esping-Andersen, Gösta y Palier, Bruno (2010): *Los tres grandes retos del Estado del bienestar*. Barcelona. Ariel.

Jepsen, Maria and Serrano, Amparo (2005) "The European Social Model: an exercise in deconstruction". *Journal of European Social Policy*. Vol 15 (3). Págs. 231-245

Korpi, Walter and Palme, Joakim (2003) "New Politics and Class Politics in the context of Austerity and Globalization: Welfare State Regress in 18 Countries, 1975-95". *American Political Science Review*. Vol. 97(3). Págs. 425-446.

Moreno, Luis and Palier, Bruno (2005): "The Europeanisation of Welfare: Paradigm Shifts and Social Policy Reforms" en P. Taylor-Gooby (ed.): *Ideas and Welfare State Reform in Western Europe*. New York. Palgrave-Macmillan. Págs. 145-175.

Moreno, Luis y Rodríguez Cabrero, Gregorio (2007) "Política social y estado del bienestar" en M. Pérez Yruela (comp): *La sociología en España*. Madrid. CIS-Federación Española de Sociología. Págs. 645-666

Muñoz de Bustillo, Rafael (2000): "Retos y restricciones del Estado de Bienestar en el cambio de siglo" en R. Muñoz de Bustillo (ed): *El Estado de Bienestar en el cambio de siglo*. Madrid. Alianza. Págs. 50-108.

Pierson, Paul (2006 {2001}) "Sobrellevando la austeridad permanente. Reestructuración del Estado de bienestar en las democracias desarrolladas". *Zona Abierta* 114/115. Págs. 121-164.

RODRÍGUEZ CABRERO, Gregorio (2009) "Transformaciones y efectos en las políticas sociales en España desde la perspectiva de la inclusión social" en G. Jaraíz (coord.): *Actuar ante la exclusión: Análisis, políticas y herramientas para la inclusión social*. Madrid. Ed. Cáritas Española, pp. 57-85.

Taylor-Gooby, Peter (2004): *New Risks, New Welfare. The transformation of the European Welfare State*. New York. Oxford University Press. Págs. 1-28.

SEGONA PART: POLÍTIQUES FAMILIARS

Alberdi, Inés (1999). *La nueva familia española*. Madrid: Taurus.

Beck-Gernsheim, E. (2003). *La reinención de la familia*. Barcelona: Paidós

Flaquer L. and A. Escobedo (2009). 'The metamorphosis of Informal Work in Spain: Family Solidarity, Female Immigration, and Development of Social Rights'. In B. Pfau-Effinger, L. Flaquer and P. Jensen (eds.) *Formal and Informal Work: The Hidden Work Regime in Europe*. New York and London: Routledge. pp. 143-168.

Flaquer, L. (1998). *El destino de la familia*. Barcelona: Ariel.

Flaquer, L. (1999). *La estrella menguante del padre*. Barcelona: Ariel.

Flaquer, L. (2000). *Les polítiques familiars en una perspectiva comparada*. Barcelona: Fundació "la Caixa".

Flaquer, L. (2007a). '[Family change and child poverty in comparative perspective](#)'. Wellchi Working Paper Series 1/2007. Barcelona: Children's Well-being International Documentation Centre.

Flaquer, L. (2007b). '[How can we orientate the reform of childhood policies? Challenges, dilemmas and proposals](#)'. Wellchi Working Paper Series No. 8/2007. Barcelona: Children's Well-being International Documentation Centre.

Flaquer, L. (2009a). 'Coming in from the Cold: Single Parenthood as an Issue of Social Policy in Spain'. In Ursula von der Leyen and Vladimir Spidla (eds.). *Voneinander lernen - miteinander handeln: Aufgaben und Perspektiven der Europäischen Allianz für Familien*. Baden-Baden: Nomos. pp. 203-214.

Flaquer, L. (2009b). '[Les polítiques familiars a Catalunya](#)'. VIA 09 Valors, Idees, Actituds. Abril : 76-101.

Flaquer, L. (2009c). '[Les polítiques familiars a Europa: Tendències i reptes](#)'. Barcelona Societat: Revista de coneixement i anàlisi social. Núm 15. Barcelona societat. Barcelona: Ajuntament de Barcelona. pp. 25-34.

Flaquer, L. and A. Garriga (2009). 'Marital disruption in Spain: Class selectivity and deterioration of economic conditions'. In H.-J. Andreß and D. Hummelsheim (eds). *When Marriage Ends: Economic and Social Consequences of Partnership Dissolution*. Cheltenham: Edward Elgar. pp. 178-210.

Flaquer, L., A. Escobedo y L. Navarro (2009). [El impacto de la maternidad y la paternidad en el empleo: Itinerarios laborales de madres y padres en hogares con menores de tres años. Análisis de cambios y discontinuidades a partir de la muestra continua de vidas laborales](#). Madrid: FIPROS.

Flaquer, L., E. Almeda y L. Navarro (2006). *Monoparentalitat i infància*. Barcelona: Fundació "la Caixa".

Furstenberg, Jr., F. F. (2003). 'Teenage Childbearing as a Public Issue and Private Concern'. *Annual Review of Sociology* 29: 23-39.

Iglesias de Ussel, J y G. Meil Landwerlin (2001). *La política familiar en España*. Barcelona: Ariel.

Segalen, M. (2004). *Antropología histórica de la familia*. Madrid: Taurus.

TERCERA PART: POLÍTIQUES MIGRATÒRIES

AJA, E.; DIEZ, L. (coord.) (2005): *La regulació de la immigració a Europa*, Barcelona: Fundació "La CAIXA"

AJA, E. (2012): *Inmigración y Democracia*, Madrid: Alianza Editorial.

AMBROSINI, M. (2012). "Between National States and Cosmopolitan Societies: the Institution of Citizenship takes the Imm

ARAGON MEDINA, J. (2009). Las políticas locales para la integración de los inmigrantes y la participación de los agentes l

ARANGO, J. (2000) " Enfoques conceptuales y teóricos para explicar la migración" *International Social Science Journal*, nº

AUBARELL, G. (ed.)(2003): *Perspectivas de la inmigración en España*, Barcelona: Icaria

BASTIA, T. (2010). "Políticas migratorias en nombre de la cohesión social". *Papeles*, nº 101, pp. 53-62. Disponible a: http://www.fuhem.es/media/cdv/file/biblioteca/PDF%20Papeles/101/Políticas_migratorias_en_nombre_cohesion_TBastia.pc

BAUBÖCK, R. (ed.) (1994). *Transnational Citizenship*, Edward Elgar, London.

BAUMANN, G. (2001): *El enigma multicultural: un replanteamiento de las identidades nacionales, étnicas y religiosas*, Paid

BENHABIB, S. (2005): *Los derechos de los otros. Extranjeros, residentes y ciudadanos*, Gedisa, Barcelona.

BETTIO, F.; VILLA, P.; SIMONAZZI, A. (2006). "Change in care regimes and female migration: the 'care drain' in the Medite

CACHON, L.; LAPARRA, M. (2009): *Inmigración y políticas sociales*. Barcelona: Ed. Bellaterra.

CACHON, L. (2009): *La 'España inmigrante': marco discriminatorio, mercado de trabajo y políticas de integración* Barcelona

CARRASCO, S. (2008). "Segregació escolar i immigració: repensant plantejaments i alternatives". *Nous Horitzons*, nº 190,

CASTLES, S. 2006. 'Guestworkers in Europe: A Resurrection?' *International Migration Review* 40:4, 741-66.

DOMÈNECH, M. (2008) "La gestió participativa de la migració a nivell local: els plans de ciutadania", *Nous Horitzons*, nº 19

- FERNÁNDEZ, B. 2010. *Políticas migratorias comparadas en el Sur de Europa: lecciones cruzadas entre España y Portugal* <http://www.falternativas.org/estudios-de-progreso/documentos/documentos-de-trabajo/políticas-migratorias-comparadas-er>
- HAMMAR, T. (1990). *Democracy and the nation states: aliens, denizens and citizens in a world of international migration*, A
- KYMLICKA, W. (1996). *Ciudadanía Multicultural*, Paidós, Barcelona.
- LÓPEZ SALA, A.Mª. (2005). *Inmigrantes y Estados: la respuesta política ante la cuestión migratoria*, Barcelona: Ed. Anthro
- LUCAS, J. de. 2001. "Hacia una ciudadanía europea inclusiva. Su extensión a los inmigrantes" *Afers Internacionals*, núm. 5
- MALGESINI, G. y GIMÉNEZ, C. (1997). *Guía de conceptos sobre migraciones, racismo e interculturalidad*, Madrid: La Cueva
- MASSEY, D. et al. (1993). "Theories of International Migration: A Review and Appraisal", *Population and Development Rev* <http://www.ccp.ucr.ac.cr/~icamacho/problemas/teorias%20sobre%20la%20migracion.pdf>
- Migrations. Société.** Dossier, vol. 43, nº 134-135 "Immigration en Catalogne : politiques et société", coordinat per Catherin
- MORENO, F.J. y BRUQUETAS, M. 2010. *Inmigración y Estado de bienestar en España*. Barcelona: Obra Social "La Caixa
- MOYA, D. i A. VIÑAS 2010. (eds.) *Sufragio y participación política de los extranjeros extracomunitarios en Europa*. Barcelo
- PENNINX, R. i MARTINIELLO, M. (2006). "Procesos de integración y políticas locales: estado de la cuestión y algunas ens [http://reis.metapress.com/content/u047r24q2r22v073/fulltext.pdf]
- Política y Sociedad.** Monográfico nº. 45 "Políticas Migratorias en la España de las Autonomías", Madrid, Universidad Cor
- PORTES, A.; DEWIND, J. (ed.) (2007). *Rethinking Migration. New Theoretical and Empirical Perspectives*. New York: Berg
- REHER, D. et al. 2011. "¿ESPAÑA EN LA ENCRUCIJADA? Consideraciones sobre el cambio de ciclo migratorio", " *Revisi* <http://revintsociologia.revistas.csic.es/index.php/revintsociologia/issue/view/29>
- RIBAS, N. (2003): *Una invitación a la sociología de las migraciones*, Barcelona: Eds. Bellaterra.
- SANAHUJA, R., RENDON, G. (2008). "El reagrupament familiar a la ciutat de Barcelona". [Barcelona Societat: revista d'info](http://www.barcelonapress.com/revista-d-informacio)
- SÁNCHEZ, B. 2011. " LA POLÍTICA MIGRATORIA EN ESPAÑA. Un análisis de largo plazo" *Revista Internacional de Soci* <http://revintsociologia.revistas.csic.es/index.php/revintsociologia/issue/view/29>
- SOLÉ PUIG, C.; PARELLA, S. 2008. "El modelo de gestión de las migraciones en Cataluña: ¿una "vía catalana" de integra
- SOYSAL, Y. 1994. *Limits of Citizenship. Migrants and Postnational Membership in Europe*, University of Chicago Press, Ch
- SUÁREZ-NAVAZ, L., MACIÁ PAREJA, R. y Moreno García, Á. (eds.) 2007. *Las luchas de los sin papeles y la extensión de*
- TEZANOS, J.F. (2007) "Nuevas tendencias migratorias y sus efectos sociales y culturales en los países de recepción. Doc pp. 11-34.
- TORRES, F. 2004. "De la asimilación al pluralismo. Inmigración y gestión de la diversidad cultural en las sociedades conte www.uv.es/~sociolog/arxiu/arxiu11.pdf
- VANCEA, M. 2008. "És universal el sufragi universal? Els límits del dret de vot de la població immigrant" *Nous Horitzons*, n
- ZAPATA-BARRERO, R. (2004). *Multiculturalidad e inmigración*. Madrid: Síntesis
- ZAPATA-BARRERO, R. (2009) "Definició d'una política d'acomodació de la diversitat cultural per a la ciutat de Barcelona".
- ZAPATA-BARRERO, R. (2009) (coord.), *Políticas y gobernabilidad de la inmigración en España*, Madrid: Ariel.
- ZAPATA-BARRERO, R. (ed.) (2009). [Citizenship policies in the age of diversity. Europe at the crossroads](http://www.cidob.org/publicacions/2009/citizenship_policies_in_the_age_of_diversity_europe_at_the_crossroads) Barcelona: Fundació CIDOB / Universitat
- ZAPATA-BARRERO, R. (ed.) (2010). *Diversidad y política cultural*. Barcelona: Icaria.

